

NIETZSCHE – EN STIRNER-PLAGIATOR?

Det er med en vis undren, man kan konstatere den fortsat store interesse for Friedrich Nietzsches aforistisk sammenflikkede værker og inkonsekvente, selvmodsigende og ikke sjældent latterligt bombastiske og verdensfjerne retorik.

Især når man tager i betragtning, at landsmanden Max Stirner godt en menneskealder tidligere i *Den Eneste og hans ejendom* (1844) på alle væsentlige punkter foregreb Nietzsche.

Og mens Stirner skarp som en ragekniv kommer frem til et afklaret standpunkt, hvorfra man kan lægge filosofien *bag sig*, fordi *tankerne bliver min ejendom*, og således *komme til sig selv*, tumler Nietzsche til det sidste forvirret rundt i sin selvskabte tanke-labyrinth.

Den samme labyrinth tumles der stadig meget rundt i – med endnu mere potensforstyrret bragesnak som eneste "resultat".

Filosofi for pubertanter...

Det står fast, at Nietzsche har kendt og læst Stirners værk. Ifølge samtidige kilder frygtede han at blive betragtet som Stirner-plagiator, og han, der ellers gerne ville gå for at være "farlig" og en feinschmecker-kender af alle slags kontroversielle, "utidssvarende" tanker - nævnte aldrig Stirners navn i sine skrifter.

Et mysterium, som over 100 års nærmest manisk detaljeret Nietzsche-forskning ikke har formået at give en blot tilnærmelsesvis fornuftig forklaring på.

Men hvornår og hvordan mødte den unge, "sprøde" Nietzsche Stirner? Og var dette møde årsagen til en dyb personlig krise hos Nietzsche – til det, man har kaldt hans "initiale krise"?

Spørgsmålet om forholdet mellem Stirner og Nietzsche og Stirners betydning for Nietzsche er blevet grundigt undersøgt af den anerkendte tyske Stirner-forsker og publicist Bernd A. Laska.

Hans artikel *Nietzsches initiale krise*, som blev offentliggjort i *Germanic Notes and Reviews*, vol. 33, No. 2, 2002, kan læses i dansk oversættelse på:

www.lsr-projekt.de/poly/dkniezsche.html

